

SERIÁL

OSUDY ŽEN S VLASTNÍ ZKUŠENOSTÍ S VÝKONEM TRESTU ODNĚTÍ SVOBODY

JANA

Štěstí je strašně křehký

Můžete nám říct něco o sobě?

Bude mi 60 a na svobodě jsem 5 let. Odsouzená jsem byla na 4 roky a ve výkonu trestu jsem byla 3 roky, pustili mě na podmínku. Byla jsem ve věznici ve Velkých Přílepech a pak jsem jela do Světlé. A nejprve jsem byla na vazbě, na nástupáku, to bylo asi nejhorší. Ocitla jsem se na cele, neměla jsem žádné informace, co se bude dít dál. Připadala jsem si, jako by se mě všichni štítili. Byla jsem vyděšená, chtěla jsem dělat všechno správně, ale nevěděla jsem, co je správně. Měla jsem pocit, že mi skončil život. Počítala jsem si dny do konce a myslela si, že to nemůžu nikdy dát, že to je nekonečný. První dny to je naprostá panika. Nemohla jsem se ani nadechnout. Musela jsem odevzdat své věci, nafasovala jsem obrovský tepláky, erární oranžový pyžamo, umělohmotnej hrneček. Jídlo jsem dostávala v takové umělohmotné misce.

Nechají vám jen tu úplně nejzákladnější hygienu, ale to je vlastně jedno, protože osprchovat se můžete až po třech dnech. Personál je pod šíleným tlakem, vždycky se najde někdo, kdo má abstáak, nemůže se srovnat, nebo se mu nepovede dostat podmíněný propuštění, a pak dělá všechno proto, aby to ostatním znepríjemnil, a to teda na náladě personálu nepřidá. Ty začátky jsou prostě strašný.

www.zenyavezeni.cz

Když se dostanete na normální oddíl, tak už je to lepší, jste na otevřených celách, můžete si uvařit kafe nebo čaj, můžete se osprchovat každý den a začne s vámi někdo mluvit, vychovatel, sociální pracovník. Vysvětlí vám, co vás čeká, jestli máte šanci na nějakou práci, jak fungují návštěvy. Dostanete některé svoje věci, to je strašně důležitý, jenom to dlouho trvá, všechno se posuzuje, kontroluje. Žádná velká diskuze se mi nepodařila, často jsem místo toho slýchala: *neměla jste páchat*.

A jak jste se dostala do vězení?

Jak jsem se dostala do vězení? Kdyby mi někdo řekl před 15 lety, že skončím v base, tak bych mu řekla, že je blázen. Byla jsem vdaná, dvě děti, dvě práce, studovala dálkově vysokou, nezastavila jsem se. Pak jsem se rozvedla, ale pořád bylo všechno dobrý, někdy jsem musela počítat každou korunu, abych zaplatila složenky, někdy jsem byla naštvaná, že lítám z práce do práce, ale šlo to. Nikdy jsem nebyla zvyklá někoho žádat o pomoc, u nás v rodině se nějak vždycky předpokládalo, že všechno zvládnou a já bych nikdy nepřiznala, že už nemůžu. Pořád jsem byla ta, co všechno zvládá. Chtěla jsem, aby děti necítily, že na něco nemáme, tak jsem si občas vzala půjčku, abych mohla zaplatit tábor, aby mohly chodit na kroužky, do hudebky. Nejdřív jsem to zvládala platit, ale pak jsem si začala brát půjčky už jen na to, abych zaplatila ty dřívější a najednou se to rozjelo a já jsem nevěděla, co platit dřív.

Tak jsem si občas vypůjčila firemní peníze s tím, že je tam zase vrátím. Nějakou dobu to tak šlo, vždycky jsem to tam vrátila, ale pak mi to úplně přerostlo přes hlavu a já už si s tím vůbec nevěděla rady. Pak už jsem nevěděla ani, kolik vlastně dlužím. Nemohla jsem spát, začala jsem brát prášky na úzkost, na deprese, ale nikomu jsem nic neřekla. Trvalo to skoro deset let, byla jsem hlavní účetní, a tak ve firmě nikdo na nic nepřišel, ale já jsem se bála si vzít i dovolenou nebo na týden neschopenku, aby se to neprovalilo. Tak jsem jela pořád dál, jak dobře namazanej stroj. Každému jsem pomáhala, kamarádkám, příbuzným, dětem, asi mi dělalo dobře, že se na mě ostatní obrací se svými problémy, že jsem ta, co každému pomáhá. Bála jsem se zastavit, abych se nezbláznila. A pořád jsem něco dělala, abych neměla čas přemýšlet. A pak už jsem najednou dál nemohla a pokusila jsem se o sebevraždu. Děti už bydlely samy, umřel mi pes a já jsem si uvědomila, že to takhle nemůže jít donekonečna, že to neumím zastavit a už nemám sílu. Tak jsem si vzala prášky a probudila jsem se v nemocnici. Ty poslední dny předtím si ani nepamatuju, byla jsem už v takovém stavu, že jsem skoro nespala, nedokázala jsem se soustředit na nic jiného, než na to, co si o mně budou myslet lidi, děti, rodina. Pak se mnou v nemocnici mluvil psychiatr a v práci se to provalilo, a už to jelo. Policie, vyšetřování, já jsem všechno přiznala, ani jsem nezkoumala, co. Bylo mi všechno jedno, taky jsem byla pod práškama a šlo to nějak mimo mě. Trápilo mě akorát to, že jsem zklamala lidi, kteří mi věřili. A děti, že jsem jim zkazila život, že se snad budou muset odstěhovat.

www.zenyavezeni.cz

Malé město. No, ze začátku to pro ně bylo těžký, nechápaly, proč jsem něco neřekla. Ale já jsem o tom s nimi nedokázala mluvit, ani teď mi to nejde snadno. Mluvila jsem o tom jenom s doktorem, jinak s nikým. Nešlo to. Vlastně jsme o tom nemluvili celý roky, až když mě pustili a začínali jsme znovu. Přišla jsem o známé, přátele, divili se, jak jsem něco takového mohla udělat. Nejvíc nechápali ti, co jsem jim předtím pomáhala.

A jaké to bylo po propuštění?

Po propuštění to bylo zvláštní. Byla jsem šťastná, že jsem venku, že můžu chodit do přírody, dát si dobrý kafe, jen tak sedět pod stromy na sluníčku, poslouchat ptáky. Všechno je strašně intenzivní. No a pak jsou ty běžné provozní věci, musíte se přihlásit na pracák, hlásit se na probačce, oběhat si doktory, protože ve vězení jsem dostala tak maximálně paralen, a to ještě na něj musíte mít peníze na účtu. Čeká vás zařídit milion věcí. Nejtěžší bylo najít si práci, záznam v rejstříku trestů je jak cejch na čele a je úplně jedno, že jste předtím celý život pracovala a že fakt nejste vybíravá. Ani se nedivím, že se tolik lidí vrací zpátky do vězení. Když vás pustí, máte pár korun, protože odměna za práci ve vězení je směšná. Já jsem pracovala celou dobu a měla jsem odměnu kolem 5 tisíc, z toho vám strhnou na výkon trestu, na škodu, na zdravotní a zbyde vám kapesný pár stovek na kafe a na hygienu. A případně na cigarety.

Já naštěstí nekouřím, takže tahle starost mi odpadla. No, a po propuštění vám z těch 5 tisíc vypočtou podporu v nezaměstnanosti. Ale vy musíte z něčeho žít, splácet škodu a stát v tomhle těm lidem moc nepomáhá, spíš vůbec. Takže buď máte rodinu a známé, nebo vám zbývají neziskovky.

Máte pocit, že se vám něco podařilo? Že jste na něco hrdá?

Nevím, jestli jsem hrdá. Je to běh na dlouhou trať. Mám hezký vztah s dětmi. Mám kde bydlet, mám práci, která mě baví. Splácím škodu. Raduju se ze života, z každého dne. Ale nebylo to hned, dlouho jsem si myslela, že už se nikdy radovat nedokážu. Ale teď jsem spokojená, možná šťastná. A vím, že je to strašně křehký.

***

www.zenyavezeni.cz